

“KELISHILGAN”

**O‘zbekiston Shaxmat
federatsiyasi raisining
birinchi o‘rinbosari**

X. Turdialiyev

10.10.2022 2022-yil

“TASDIQLAYMAN”

**O‘zbekiston Respublikasi
Sportni rivojlantirish vaziri
o‘rinbosari**

A. Aslonov

10.10.2022 2022- yil

**Sportning shaxmat turi bo‘yicha 2023-yilda O‘zbekiston chempionati,
O‘zbekiston kubogi hamda Respublika turniri
musobaqalarini o‘tkazish to‘g‘risidagi**

NIZOMI

Toshkent - 2023

**Sportning shaxmat turi bo'yicha 2023-yilda O'zbekiston chempionati,
O'zbekiston kubogi hamda Respublika turniri
musobaqalarini o'tkazish to'g'risidagi
NIZOMI**

Mazkur Nizom shaxmat sport turi bo'yicha respublika sport musobaqalarining (bundan buyon matnda musobaqalar deb yuritiladi) maqsadi va asosiy vazifalari, sport musobaqalari jarayonini tashkil etish va boshqarish, ularni o'tkazishga rahbarlik qilish, moliyalashtirish, shuningdek musobaqa g'olib va sovrindorlarini taqdirlash tartibini belgilaydi.

I-bob. Umumiy qoidalar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 11-apreldagi "Mahallalarda yoshlarni ommaviy sportga jalb qilishni yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida"gi **PQ-201-sonli** hamda 2022-yil 6-iyundagi "Davlat sport-ta'lim muassasalari faoliyatini mutlaqo yangi tizim asosida tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi **PQ-268-sonli** qarorlariga muvofiq, olimpiya, noolimpiya va milliy sport turlari bo'yicha uch bosqichli umumrespublika sport musobaqalarini o'tkazish tizimi joriy etilgan.

Bular quyidagilar:

birinchi bosqich — tuman (shahar) musobaqalarida g'oliblikni qo'lga kiritgan sportchilar, **ikkinchi bosqich** — viloyat musobaqalarida g'oliblikni qo'lga kiritgan sportchilar va **uchinchi bosqich** — respublika (final) musobaqalari.

Bunda, **ushbu talablarga rioya qilinmasa jamoalar (yakka sportchilar)ni ishtirok etishiga yo'l qo'yilmaydi;**

2. Musobaqada har bir ishtirokchi partiyalarni (o'yinlarni) yozib borishi va hakamlar xay'atiga taqdim etib borishi shart! Aks holda, ishtirokchi o'yindan chetlatiladi Musobaqani o'tkazish uchun hakamlar tarkibi O'zbekiston Respublikasi Sportni rivojlantirish vazirligi (bundan buyon matnda vazirlik deb yuritiladi) tomonidan tasdiqlanadi.

3. Musobaqada O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va qonunlariga, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari, qarorlari va farmoyishlariga, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari va farmoyishlariga, mazkur Nizomga hamda qonun hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa hujjatlariga amal qilinadi.

II-bob. Musobaqaning maqsadi va vazifalari

4. Musobaqalarning maqsadi O'zbekistonda shaxmat sport turini ommalashtirish va rivojlantirish, sport va madaniy ana'nalarini saqlash va ko'paytirish, sportchilarning mahoratini oshirish, o'z yosh toifasida shaxsiy va jamoaviy O'zbekiston, Osiyo va Jahon chempionatlarida ishtirok etuvchi sportchilarni aniqlash va saralab olishdir.

5. Musobaqaning vazifasi Respublika hududlari va sport tashkilotlarida turli yosh guruhlaridagi shaxmat sport turi bo'yicha sportchilarning tayyorgarlik darajasini aniqlash va ularni saralab olish, O'zbekiston milliy terma jamoalarini shakllantirish, shuningdek, shaxmat sport turi bo'yicha kuchli sportchilarni aniqlash,

trener va hakamlarning malakasini oshirish, o'tkaziladigan musobaqalar natijalarini tahlil qilishdan iborat.

III-bob. Musobaqani o'tkazishga rahbarlik

6. Musobaqani o'tkazishga umumiy rahbarlik O'zbekiston Respublikasi Sportni rivojlantirish vazirligi (bundan buyon matnda vazirlik deb yuritiladi) tomonidan hamda O'zbekiston Shaxmat federatsiyasi (bundan buyon matnda federatsiya deb yuritiladi) tomonidan amalga oshiriladi.

7. Musobaqani adolatli va shaffof holda o'tkazilishi bevosita hakamlar xay'ati zimmasiga yuklatiladi. Hakamlar ro'yxati federatsiya tomonidan vazirlikka taqdim qilinadi hamda ro'yxat O'zbekiston Respublikasi sportni rivojlantirish vazirining buyrug'i bilan tasdiqlanadi.

8. Musobaqada ishtirok etuvchilarning hujjatlarini qabul qilish va rasmiylashtirish federatsiya tomonidan shakllantirilgan mandat komissiyasi tomonidan amalga oshiriladi.

IV-bob. Musobaqani o'tkazish joyi va muddati

9. Musobaqalar Respublika hududida amaldagi Xalqaro Shaxmat federatsiya (FIDE) qoidalari asosida o'tkaziladi.

10. Vazirlikning 2023-yil uchun sport tadbirlari kalendar rejasiga asosan sportning shaxmat turi bo'yicha musobaqalar ro'yxati mazkur Nizomning 1-ilovasiga muvofiq, sportning shaxmat turi bo'yicha o'tkaziladigan musobaqalar dasturi 2-ilovaga muvofiq amalga oshiriladi.

11. Mandat komissiyasining ish vaqti, sanasi hamda joyi musobaqa dasturida ko'rsatib o'tiladi.

12. Final bosqichlarida faqat mazkur musobaqalarning quyi bosqichlarida g'olib va sovrindor bo'lgan va tegishli hujjatlari Onlayn platformaga joylashtirilgan jamoalar ishtirok etishlari belgilab qo'yilgan.

V-bob. Musobaqada ishtirok etish shartlari

13. Shaxmat bo'yicha yoshlar va o'smirlar (qizlar) o'rtasida O'zbekiston chempionati quyidagi yosh kategoriyalari bo'yicha o'tkaziladi va unda Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahridan quyidagi imtiyozga ega sportchilar ishtirok etishlari mumkin.

8 yoshgacha O'zbekiston chempionatida ishtirok etishga quyidagilarga ruxsat etiladi:

har bir viloyatdan va Qoraqalpog'iston Respublikasidan 4 nafardan ishtirokchi (ikkita qiz bola va ikkita o'g'il bola) 8 yoshgacha va 2 nafar qatnashchi (bitta qiz bola va bitta o'g'il bola) 6 yoshgacha bo'lgan ishtirokchilar (Samarqand viloyati va Toshkent shahri bundan mustasno);

Samarqand viloyatidan 8 nafardan (to'rt nafar o'g'il va to'rt nafar qiz bola) 8 yoshgacha va 4 nafar (ikkita qiz bola va ikkita o'g'il bola) 6 yoshgacha bo'lgan o'smirlar;

Toshkent shahridan 10 nafar qatnashchi (5 nafar qiz va 5 nafar o'g'il bola) 8 yoshgacha va 4 nafar qatnashchi (2 ta qiz bola va 2 ta o'g'il bola) 6 yoshgacha ishtirok etishi mumkin.

2022 yilgi 8 yoshgacha O'zbekiston chempionatida (standart) 1-3 o'rinni egallagan sportchilar ishtirok etishlari mumkin.

Barcha ishtirokchilar 2015 yildan katta bo'lmasligi, 6 yoshgacha qatnashchilar esa - 2017 yildan katta bo'lmasligi shart.

10 yoshgacha O'zbekiston chempionatida quyidagilar ishtirok etishi mumkin:

har bir viloyatdan va Qoraqalpog'iston Respublikasidan 4 nafardan ishtirokchi (ikkita qiz bola va ikkita o'g'il bola) (Samarqand viloyati va Toshkent shahri bundan mustasno);

Samarqand viloyatidan 8 nafardan (to'rt nafar o'g'il va to'rt nafar qiz bola);

Toshkent shahridan 10 nafar qatnashchi (5 nafar qiz va 5 nafar o'g'il bola).

2022 yilgi 10 yoshgacha O'zbekiston chempionatida (standart) 1-3 o'rinni egallagan sportchilar ishtirok etishlari mumkin.

2022 yilgi 8 yoshgacha O'zbekiston chempionatida (standart) 1-3 o'rinni egallagan sportchilar agar ular 2015 yildan katta bo'lsa;

Barcha ishtirokchilar 2014 va 2013 yilda tug'ilgan bo'lishi shart.

12 yoshgacha O'zbekiston chempionatida quyidagi sportchilar ishtirok etadi:

har bir viloyatdan va Qoraqalpog'iston Respublikasidan 4 nafardan ishtirokchi (ikkita qiz bola va ikkita o'g'il bola) (Samarqand viloyati va Toshkent shahri bundan mustasno);

Samarqand viloyatidan 8 nafardan (to'rt nafar o'g'il va to'rt nafar qiz bola);

Toshkent shahridan 10 nafar qatnashchi (5 nafar qiz va 5 nafar o'g'il bola).

2022 yilgi 12 yoshgacha O'zbekiston chempionatida (standart) 1-3 o'rinni egallagan sportchilar ishtirok etishlari mumkin.

2022 yilgi 10 yoshgacha O'zbekiston chempionatida (standart) 1-3 o'rinni egallagan sportchilar agar ular 2013 yildan katta bo'lsa;

Barcha ishtirokchilar 2012 va 2011 yilda tug'ilgan bo'lishi shart.

14 yoshgacha O'zbekiston chempionatida quyidagi sportchilar ishtirok etadi:

har bir viloyatdan va Qoraqalpog'iston Respublikasidan 4 nafardan ishtirokchi (ikkita qiz bola va ikkita o'g'il bola) (Samarqand viloyati va Toshkent shahri bundan mustasno);

Samarqand viloyatidan 8 nafardan (to'rt nafar o'g'il va to'rt nafar qiz bola);

Toshkent shahridan 10 nafar qatnashchi (5 nafar qiz va 5 nafar o'g'il bola).

2022 yilgi 14 yoshgacha O'zbekiston chempionatida (standart) 1-3 o'rinni egallagan sportchilar ishtirok etishlari mumkin.

2022 yilgi 12 yoshgacha O'zbekiston chempionatida (standart) 1-3 o'rinni egallagan sportchilar agar ular 2011 yildan katta bo'lsa;

Barcha ishtirokchilar 2010 va 2009 yilda tug'ilgan bo'lishi shart.

16 yoshgacha O'zbekiston chempionatida quyidagilar ishtirok etishi mumkin:

har bir viloyatdan va Qoraqalpog'iston Respublikasidan 4 nafardan ishtirokchi (ikkita qiz bola va ikkita o'g'il bola) (Samarqand viloyati va Toshkent shahri bundan mustasno);

Samarqand viloyatidan 8 nafardan (to'rt nafar o'g'il va to'rt nafar qiz bola);

Toshkent shahridan 10 nafar qatnashchi (5 nafar qiz va 5 nafar o'g'il bola).

2022 yilgi 16 yoshgacha O‘zbekiston chempionatida (standart) 1-3 o‘rinni egallagan sportchilar ishtirok etishlari mumkin.

2022 yilgi 14 yoshgacha O‘zbekiston chempionatida (standart) 1-3 o‘rinni egallagan sportchilar agar ular 2009 yildan katta bo‘lsa;

Barcha ishtirokchilar 2008 va 2007 yilda tug‘ilgan bo‘lishi shart.

18 yoshgacha O‘zbekiston chempionatida quyidagilar ishtirok etishi mumkin:

har bir viloyatdan va Qoraqalpog‘iston Respublikasidan 4 nafardan ishtirokchi (ikkita qiz bola va ikkita o‘g‘il bola) (Samarqand viloyati va Toshkent shahri bundan mustasno);

Samarqand viloyatidan 8 nafardan (to‘rt nafar o‘g‘il va to‘rt nafar qiz bola);

Toshkent shahridan 10 nafar qatnashchi (5 nafar qiz va 5 nafar o‘g‘il bola).

2022 yilgi 18 yoshgacha O‘zbekiston chempionatida (standart) 1-3 o‘rinni egallagan sportchilar ishtirok etishlari mumkin.

2022 yilgi 16 yoshgacha O‘zbekiston chempionatida (standart) 1-3 o‘rinni egallagan sportchilar agar ular 2007 yildan katta bo‘lsa;

Barcha ishtirokchilar 2006 va 2005 yilda tug‘ilgan bo‘lishi shart.

“Toshkent qishi, bahori, yozi va kuzi 2022“ turnirlarida 16 nafargacha sovrindorlar o‘z yosh kategoriyasida (standart) ishtirok etish imkoniyatiga ega.

14. Erkaklar o‘rtasida O‘zbekiston chempionati birinchi ligasida ishtirok etishga quyidagilarga ruxsat etiladi:

2022 yilgi erkaklar o‘rtasida O‘zbekiston chempionatida kamida 6 ochko to‘plagan ishtirokchilar;

2022 yilgi Faxriylar o‘rtasida Respublika musobaqasida 1-3 o‘rinni egallagan qatnashchilar;

2022 yilgi 14,16,18 yoshgacha o‘g‘il bolalar o‘rtasida O‘zbekiston chempionatida 1-3-o‘rinni egallagan sportchilar;

Qoraqalpog‘iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahrining 3 nafargacha sovrindor sportchilari;

FIDE reytingi 2100 dan kichik bo‘lmagan sportchilar.

1-3 o‘rinni egallagan sportchilar 2023 yilgi erkaklar o‘rtasida O‘zbekiston chempionati Oliy ligasida ishtirok etish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

15. Ayollar o‘rtasida O‘zbekiston chempionati birinchi ligasida ishtirok etishga quyidagilarga ruxsat etiladi:

2022 yilgi ayollar o‘rtasida O‘zbekiston chempionati Oliy ligasida 7-10 o‘rinni egallagan sportchilar;

2022-2023 yilgi 12,14,16,18 yoshgacha qizlar o‘rtasida O‘zbekiston chempionatida 1-3 o‘rinni egallagan sportchilar;

Qoraqalpog‘iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahrining 3 nafargacha sovrindor sportchilari;

FIDE reytingiga (standart) ega sportchilar.

1-4-o‘rinni egallagan sportchilar 2023 yilgi ayollar o‘rtasida O‘zbekiston chempionati Oliy ligasida ishtirok etish imkoniyatiga ega bo‘ladi.

16. Erkaklar o‘rtasida O‘zbekiston chempionati Oliy ligasida ishtirok etishga huquqiga quyidagilar ega:

2021 yilgi erkaklar o‘rtasida O‘zbekiston chempionati Oliy ligasida 1-6 o‘rinni egallagan sportchilar;

2022 yilgi erkaklar o'rtasida O'zbekiston chempionati birinchi ligasida 1-4-o'rinni egallagan sportchilar;

2023 yilgi erkaklar o'rtasida O'zbekiston chempionati birinchi ligasida 1-3-o'rinni egallagan sportchilar;

O'zbekiston Shaxmat federatsiyasining trenerlar kengashining qaroriga binoan 1 nafar grossmeyster;

1-6 o'rinni egallagan sportchilar 2024 yilgi erkaklar o'rtasida O'zbekiston chempionati Oliy ligasida ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'ladi.

17. Ayollar o'rtasida O'zbekiston chempionati Oliy ligasida ishtirok etishga quyidagilarga ruxsat etiladi:

2022 yilgi ayollar o'rtasida O'zbekiston chempionati Oliy ligasida 1-6-o'rinni egallagan sportchilar;

2023 yilgi ayollar o'rtasida O'zbekiston chempionati birinchi ligasida 1-4-o'rinni egallagan sportchilar;

O'zbekiston Shaxmat federatsiyasining trenerlar kengashining qaroriga binoan 2 nafar grossmeyster;

1-6 o'rinni egallagan sportchilar 2024 yilgi ayollar o'rtasida O'zbekiston chempionati Oliy ligasida ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'ladi.

18. Faxriylar o'rtasida O'zbekiston birinchiligi (erkaklar va ayollar) ishtirok etishga ruxsat etiladi:

erkaklar o'rtasida 60 yoshga va undan katta bo'lgan va 50 yosh va undan katta bo'lgan ayollar ishtirok etishlari mumkin.

Agar ayol ishtirokchilar soni 8 nafardan kam bo'lmasa, Faxriy ayollar o'rtasida O'zbekiston chempionati (aylanma tizimda) tashkil etiladi, agar ishtirok soni 8 nafardan kam bo'lsa, u holda musobaqa erkaklar o'rtasida O'zbekiston birinchiligi tarkibida shveysarcha tizimda tashkil etiladi.

19. 8-18 yoshgacha Rapid va Blitz yo'nalishi bo'yicha O'zbekiston chempionatida shaxmat bo'yicha 2023 yilgi milliy terma jamoa a'zolari, shuningdek, 2023 yilgi 8-18 yoshgacha o'smirlar o'rtasida standart bo'yicha O'zbekiston chempionatida 50% va undan ko'p ochko to'plagan sportchilar ishtirok etishlariga ruxsat beriladi.

20. Musobaqa hakamlari, tibbiyot xodimlari mazkur Nizomning 3-ilovasiga muvofiq shakldagi musobaqa hakamlari va ishchi xodimlarining tarkibida ko'rsatiladi.

VI-bob. Musobaqani o'tkazish shartlari

21. Musobaqalarni o'tkazish shartlari sport turining xususiyati, xalqaro norma va talablardan kelib chiqib belgilanadi. Musobaqalarning tegishli tartib va qoidalari federatsiya trenerlar kengashining yig'ilish bayonida muhokama qilingan va jamoalarning vakillariga yetkazilgan.

22. Musobaqalar O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2014 yil 29 iyuldagi 205-son "Ommaviy tadbirlarni tashkil etish va o'tkazish tadbirini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qaroriga asosan tashkil etiladi.

23. O'zbekiston chempionatlari sport turining xususiyatlaridan kelib chiqib, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 3-iyundagi PQ-3031-sonli "Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi, 2022-yil 11-apreldagi "Mahallalarda

yoshlarni ommaviy sportga jalb qilishni yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida"gi **PQ-201-sonli** hamda 2022-yil 6-iyundagi "Davlat sport-ta'lim muassasalari faoliyatini mutlaqo yangi tizim asosida tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi **PQ-268-sonli** qarorlariga muvofiq tashkil etiladi.

24. Musobaqaning o'tkazilishini O'zbekiston Respublikasi sportni rivojlantirish vazirining buyrug'i bilan tasdiqlangan musobaqaning bosh hakami zimmasiga yuklatiladi.

25. Musobaqa nizomining tegishli bandlariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilgan taqdirda musobaqaning boshlanishidan **3 kun oldin musobaqa ishtirokchilariga taqdim etiladi.**

Yillik nizomga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilishi talab etilgan hollarda trenerlar kengashida muhokama qilingan holda yig'ilish bayoni va hakamlar xay'ati qarori hujjatlarni vazirlikka taqdim qilinadi va musobaqa boshlanishidan kamida o'n ish kun oldin vazirlikni xabardor qilinadi. Tasdiqlangan yillik nizomning tegishli bandlariga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilgandan so'ng musobaqa boshlanishidan **besh kun oldin musobaqa ishtirokchilariga tegishli hujjatlar (bilan tanishtiriladi) taqdim etiladi.**

VII-bob. Musobaqani o'tkazish tizimi

26. 8, 10, 12, 14, 16, 18 yoshgacha yoshlar va o'smirlar o'rtasida O'zbekiston chempionati. Musobaqa shveysarscha tizimda 9 turda o'tkaziladi. Standart uchun har bir ishtirokchiga o'yin uchun 90 daqiqadan vaqt beriladi va birinchi yurishdan boshlab har bir yurishga 30 soniyadan vaqt qo'shib boriladi.

Rapid va blits bo'yicha O'zbekiston chempionati:

Shveysarscha tizimda 7 turda o'tkaziladi. Rapid bo'yicha vaqt nazorati-har bir ishtirokchiga o'yin uchun 10 daqiqadan vaqt beriladi va birinchi yurishdan boshlab har bir yurishga 2 soniyadan vaqt qo'shib boriladi. Blits bo'yicha vaqt nazorati-har bir ishtirokchiga 3 daqiqadan vaqt beriladi va birinchi yurishdan boshlab har bir yurish uchun 2 soniyadan vaqt qo'shib boriladi.

Erkaklar va ayollar o'rtasida O'zbekiston chempionati 1 ligasi

Musobaqa shveysarscha tizimda 9 turda o'tkaziladi. Har bir ishtirokchiga o'yin uchun 90 daqiqadan vaqt beriladi va birinchi yurishdan boshlab har bir yurishga 30 soniyadan vaqt qo'shib boriladi.

Erkaklar va ayollar o'rtasida O'zbekiston chempionati Oliy ligasi

Musobaqa aylanma tizimda o'tkaziladi. Har bir ishtirokchiga o'yin uchun 90 daqiqadan vaqt beriladi va birinchi yurishdan boshlab har bir yurishga 30 soniyadan vaqt qo'shib boriladi.

Faxriylar (erkaklar va ayollar) o'rtasida O'zbekiston birinchiligi

Musobaqa shveysarscha tizimda 7 yoqi 9 turda o'tkaziladi. Har bir ishtirokchiga o'yin uchun 25 daqiqadan vaqt beriladi va birinchi yurishdan boshlab har bir yurishga 10 soniyadan vaqt qo'shib boriladi.

VIII-bob. Musobaqada ishtirok etish uchun talabnoma (buyurtma)larni taqdim etish shartlari

27. Musobaqada ishtirok etish uchun mandat komissiyasiga quyidagi hujjatlar taqdim etilishi shart:

a) hududiy sportni rivojlantirish boshqarmalari va hududiy federatsiyalar tomonidan tasdiqlangan talabnomalar (4-ilovasiga binoan);

b) talabnomada tibbiyot muassasasining vrachi tomonidan har bir sportchining musobaqada ishtirok etishiga ruxsati (imzo va muhri bilan tasdiqlangan holda);

c) sportchining tugʻilganlik toʻgʻrisida guvohnomasi (asli koʻrsatiladi);

d) 16 yoshga toʻlgan har bir sportchining pasport nusxalari yoki AD karta (asli koʻrsatiladi);

e) 2023-yil uchun oʻtkazilgan viloyat chempionatining kategoriyalar boʻyicha yakuniy jadvali;

Aks holda, ishtirokchilar chempionatda ishtirok etishga ruxsat berilmaydi. Barcha ishtirokchilar Oʻzbekiston Respublikasi fuqorosi va Oʻzbekiston Shaxmat federatsiyasi aʼzosi boʻlishi shart!

28. Musobaqaga kelish kuni talabnomalarning asl nusxasi musobaqada ishtirok etuvchi jamoa vakili tomonidan mandat komissiyasiga roʻyxatga olish kuni taqdim etiladi.

IX-bob. Gʻoliblarni aniqlash (natijalarni baholash tizimi)

29. Shveytsarcha tizim uchun: Gʻoliblar toʻplagan ochkolariga qarab aniqlanadi. Erkaklar oʻrtasida Oʻzbekiston chempionati Oliy ligasida har bir gʻalaba uchun - 3 ochko, durang uchun - 1 ochko va magʻlubiyat uchun - 0 ochko beriladi. Qolgan chempionatlar uchun esa gʻalabaga - 1 ochko, durangga - 0.5 ochko va magʻlubiyatga - 0 ochko beriladi.

Agar ikki yoki undan koʻproq ishtirokchilarda ochkolar soni bir xil boʻlsa, oʻrinlar quyidagi qoʻshimcha korsatkichlar koʻra taqsimlanadi:

1) Oʻzaro uchrashuv (agar barcha ochkolari bir xil ishtirokchilar oʻzaro birlari bilan oʻynagan boʻlsa); 2) Buxgol`ts, 3) Qisqartirilgan buxgol`ts, 4) Koʻproq gʻalabalar soni, 5) Qoralarda koʻproq gʻalaba soni.

30. Aylanma tizim uchun: Musobaqa gʻoliblari toʻplagan ochkolariga qarab aniqlanadi.

Agar ikki yoki undan koʻproq ishtirokchilarda ochkolar soni bir xil boʻlsa, oʻrinlar quyidagi qoʻshimcha korsatkichlar koʻra taqsimlanadi:

1) Oʻzaro uchrashuv, 2) Berger, 3) Koʻproq gʻalabalar soni, 4) Qoralarda koʻproq gʻalaba soni.

X-bob. Dress-kod

31. Chempionat vaqtida barcha ishtirokchilar FIDEning dress-kodga oid talablariga rioya qilishlari shart. Kalta shim, ochiq oyoq kiyimlar va quyoshdan himoyalovchi koʻzoynaklar, sport shapkasi va ochiq kiyimlar taqiqlanadi.

Shuningdek, ishtirokchilar dress-kodga chempionatning ochilish va yopilish marosimlari amal qilishlari lozim.

XI-bob. Musobaqani moliyalashtirish manbalari

32. Oʻzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2011-yil 27-apreldagi “Terma jamoalar hamda ularning zaxirasini sport musobaqalariga tayyorlashni, shuningdek ularni moddiy jihatdan qoʻllab-quvvatlash tartibini takomillashtirish

chora-tadbirlari to'g'risida"gi 121-sonli qarori bilan tasdiqlangan "Terma jamoalar hamda ularning zaxirasi sportchilari va trenerlarining energiya sarflarini qoplashga va jismoniy resurslarini tiklash uchun maqsadli pul (moliyaviy) mablag'larini sarflash tartibi to'g'risida"gi NIZOMning 18 va 19-bandlariga muvofiq sarf - harajatlar vazirlik tomonidan, ayrim hollarda sport federatsiya (assotsiatsiya) va homiylar tomonidan qoplanishi mumkin.

Musobaqada ishtirok etuvchi sportchilar, trenerlarning ovqatlanishi, yotoqxon va yo'l xarajatlari safarga yuboruvchi tashkilotlar tomonidan;

musobaqada ishtirok etuvchi hakamlarning xarajatlari vazirlik tomonidan, ayrim hollarda federatsiya va homiylar tomonidan;

musobaqada xizmat qiluvchi xodimlarning xarajatlari federatsiyalar tomonidan amalga oshiriladi.

33. Musobaqani moliyalashtirilishi yuzasidan ushbu Nizomning moliyalashtirish shartlariga vazirlik tomonidan o'zgartirish va qo'shimchalar kiritilishi mumkin.

XII-bob. Musobaqa natijalari yuzasidan berilgan murojaatlarni ko'rib chiqish

34. Musobaqa natijalari bo'yicha berilgan murojaatlarni ko'rib chiqish uchun shaxmat federatsiyasi tomonidan apellyasiya komissiyasi tashkil etiladi. Apellyasiya komissiyasi musobaqa hakamlari va mandat komissiyasi tarkibida bo'lmagan soha mutaxassislaridan shakllantirilishi talab etiladi.

35. Apellyasiya komissiyasining tarkibi 5 kishidan iborat tarkibda tasdiqlanadi. Apellyasiyani ko'rib chiqish tartibi FIDE talablariga muvofiq, apellyasiya komissiyasi tomonidan belgilanadi.

36. Apellyasiya komissiyasi murojaatni ko'rib chiqish natijalariga ko'ra musobaqa natijasini bekor qilishi yoki unga tegishli o'zgartirish kiritishi mumkin.

37. Apellyasiya komissiyasining murojaatni ko'rib chiqish natijalari bo'yicha qabul qilgan qarori yuzasidan qonun hujjatlarida belgilangan tartibda shikoyat qilinishi mumkin.

XIII-bob. Musobaqa g'olib va sovrindorlarini taqdirlash

38. Musobaqaning g'olib va sovrindorlari vazirlik tomonidan tasdiqlangan I, II, va III-darajali tegishli diplomlar hamda federatsiya tomonidan medallar bilan taqdirlanadi.

39. Musobaqaning g'olib va sovrindorlarini taqdirlash uchun vazirlik, shaxmat federatsiya yoki homiylar tomonidan pul mukofotlari belgilanishi mumkin.

XIV-bob. Yakuniy natijalar tahlili

40. Shaxmat federatsiyasi o'tkazilgan musobaqa to'g'risida vazirlik tomonidan tasdiqlangan hisobot shakli bo'yicha vazirlikka musobaqa tugagandan so'ng **3 kun muddat ichida** musobaqaning yakuniy natijalari yuzasidan tahliliy ma'lumot taqdim etadi.

41. Musobaqa yakuniga qadar uzrli sababsiz hakamlar xay'atini yozma ravishda ogohlantirmasdan tark etgan qatnashchilar O'zbekiston Shaxmat federatsiyasi Ijroiya qo'mitasi yoki trenerlar kengashi qaroriga ko'ra jazolanadi.

42. O‘zbekiston Shaxmat federatsiyasi FIDE dagi o‘zgarishlarga va Ijroiya qo‘mitasi qaroriga ko‘ra, o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish huquqiga ega.

43. Xalqaro chempionatlarda ishtirok etuvchi O‘zbekiston terma jamoasi tarkibi O‘zbekiston Shaxmat federatsiyasi trenerlar Kengashi taklifiga binoan O‘zbekiston Shaxmat federatsiyasi Ijroiya qo‘mitasi qaroriga ko‘ra shakllantiriladi.

**Xalqaro shaxmat
Akademiyasi direktori**

F. Sabirov

**O‘zbekiston Shaxmat
federatsiyasi bosh kotibi**

S. Bozorboev

**O‘zbekiston Shaxmat
federatsiyasi bosh treneri**

A. Fayzullaev

**O‘zbekiston Shaxmat
federatsiyasi menejer**

I. Semenova

Sportning shaxmat turi bo'yicha
2023-yilda O'zbekiston chempionatlari va
O'zbekiston Kubogi hamda Respublika
turniri musobaqalarini o'tkazish
to'g'risida Nizomga
1-ILOVA

**Sportning shaxmat turi bo'yicha musobaqalar
RO'YXATI**

T/r	Tadbir nomi	Musobaqani o'tkazish vaqti	O'tish joyi	Viloyat chempionatlari
1.	8,10,12, yoshgacha o'smirlar va o'smir qizlar o'rtasida O'zbekiston chempionati (standart, rapid va blitz)	belgilangan muddatda	Toshkent	belgilangan muddatda
2.	14,16 va 18 yoshgacha o'smirlar va o'smir qizlar o'rtasida O'zbekiston chempionati (standart, rapid va blitz)	belgilangan muddatda	Toshkent	belgilangan muddatda
3.	Ayollar va erkaklar o'rtasida O'zbekiston chempionati (birinchi liga)	belgilangan muddatda	Toshkent	belgilangan muddatda
4.	Ayollar va erkaklar o'rtasida O'zbekiston chempionati (oliy liga)	belgilangan muddatda	Toshkent	belgilangan muddatda
5.	Faxriylar (ayollar va erkaklar) o'rtasida O'zbekiston birinchiligi	belgilangan muddatda	Toshkent	belgilangan muddatda

Sportning shaxmat turi bo'yicha
2023-yilda O'zbekiston chempionatlari va
O'zbekiston Kubogi hamda Respublika
turniri musobaqalarini o'tkazish
to'g'risida Nizomga
2-ILOVA

**Sportning shaxmat turi bo'yicha o'tkaziladigan
musobaqalar dasturi**

Musobaqa sanasi 1-kun	
10:00-16:00	Hududlardan keladigan jamoalarni ro'yxatdan o'tkazish
17:00-18:00	Hakamlar xay'ati yig'ilishi
19:00-21:00	Qur'a tashlash (1 tur uchun)
Musobaqa sanasi 2-13-kun	
9:00- 09:30	Musobaqaning ochilish marosimi(faqat 2-kun uchun)
09:30-13:30	I tur (qizlar o'rtasidagi musobaqa) standart
14:30-18:30	I tur (o'smirlar o'rtasidagi musobaqa) standart
19:00- 20:00	Qur'a tashlash (2-9 turlar uchun)
Musobaqa sanasi 13-kun	
9:00- 09:30	XIII tur (qizlar ortasidagi musobaqa) standart
09:30-13:30	Yakunlarni e'lon qilish va g'oliblarni taqdirlash
14:30- 18:30	XIII tur (o'smirlar o'rtasidagi musobaqa) standart
18:30- 19:30	Yakunlarni e'lon qilish va g'oliblarni taqdirlash
Izoh*- Musobaqa yo'nalishga muvofiq, 2 kundan 14 kungacha kun davom etishi mumkin.	

Sportning shaxmat turi bo'yicha
2023-yilda O'zbekiston chempionatlari va
O'zbekiston Kubogi hamda Respublika
turniri musobaqalarini o'tkazish
to'g'risida Nizomga
3-ILOVA

Hakamlar xay'ati soni

№	Nomi	Soni
1.	Bosh hakam	1
2.	Bosh kotib	1
3.	Bosh hakam o'rinbosari	1
4.	Hakamlar	4
5.	Shifokor	1
6.	Hamshira	1
7.	Kompyuterchi	1
Jami		10

Sportning shaxmat turi bo'yicha
2023-yilda O'zbekiston chempionatlari va
O'zbekiston Kubogi hamda Respublika
turniri musobaqalarini o'tkazish
to'g'risida Nizomga
4-ILOVA

Talabnomalar (buyurtmalar)ning namunasi

“Tasdiqlayman”
Sportni rivojlantirish
boshqarmasi boshlig'i
_____ F.I.Sh.
“ ___ ” _____ 2023 yil

“Tasdiqlayman”
Shaxmat federatsiyasi hududiy
bo'limi raisi
_____ F.I.Sh.
“ ___ ” _____ 2023 yil

_____ (hudud nomi, sport turi, musobaqa nomi)

TALABNOMA

T/r	Sportchining F.I.Sh.	Tug'ilgan yili	Sport razryadi	Sport tashkiloti	Treneri	Shifokor
1.						
2.						
....						

Izoh: Sport turining xususiyatidan kelib chiqib 15% gacha o'zgartirish kiritish mumkin.

Bosh trener

(imzo)

(F.I.Sh)

Shifokor

(imzo)

(F.I.Sh.)